

Code of Criminal Procedure Video 01 E part12

Marathi

दी, खटल्यांचे हस्तान्तरण, कलम 185 ते 181 नवद। कलम 185 राज्य सरकारचा खटल्याचा ठिकाणी हस्तक्षेप करण्याचा अधिकार। राज्य सरकार काही विशिष्ट गुण्यांचे खटल्य ठराविक न्यायालयाचे निर्देश देवु शक्ते। कलम 186 उच्च न्यायालय चा न्यायालिल अधिकारावरिल वाद मिटवण्याचा अधिकार। जर दोन न्यायाले एका खटल्यावर दावा करत अस्तील, तर संबंधित उच्च न्यायाले हॉ वाद सोडवते। कलम 187 न्यायदंड अधिकायाचा प्रकरण पुरे पाठवण्याचा अधिकार। जर आरोपी वेगल्या जिल्याचा सापडला, तर तो त्या जिल्याचा न्यायाले कडे सुपूर्य केला जाओ शक्ते। कलम 188 भारता बाहर भारतिय नागरिका ने गुन्ह केला असल्यास। जर भारतिय नागरिका ने परदेशाद गुन्ह केला असल्यास, तर त्याचा खटला भारता चालवने साथी केंद्र सरकारची परवांगी आवश्यक है। कलम 189 उच्च न्यायालयां मधिल खटले हस्तांतरित करनेचा सर्वोच्च न्यायालयाचा अधिकार। जर गुन्हा अनेक राज्यान ना प्रभावित करत असेल, तर सर्वोच्च न्यायालय उच्च न्यायालयां दर्मियां खटला हस्तांतरित करूशकते। दोन खटलेंची सुरुवात करने साथी आवश्यक अती कलम 190 ते 199। जेवह अधिकारक्षेत्र निश्चित होते, तेवह न्यायालयांने थरवले पाहिजे की ते गुन्हाची दखल धेवू सकते का। खास प्रकरणां मधे सरकारी अधिकारी, बदामी, देशद्रोह, खटला चालावने साथी सरकार किम्मा संबंधित व्यक्तीची पूर्वप्रवाणी आवश्यक अस्ते। न्यायिक सेवा परिक्षे साथी अंतिम तैयारी टिप्स। महत्वाच्या कलमे लक्षा ठेवा, संख्यांची सोपी आठ्वन ठेवने साथी संकेत, नेमोनिक्स, वाप्रा। प्रवाहचार्ट तयार करा, न्यायालीन अधिकार आणी खटलेंचा प्रकरियेचे दुरुषरूप तयार करा। महत्वाचे न्याय निर्णे अभ्यासा। ललिता कुमारी वि उत्तर प्रदेश सरकार, 2013 गंभीर गुण्यां साथी फिर नौन्दवने बंधन कारका है। स्टेट आफ महाराष्ट्र वि सुक्धेव सी, 1992 अधिकारक्षेत्र ठरवने साथी महत्वाचे प्रकरण। मागिल वर्षा से प्रश्न सोडवा, परिक्षान मधे या कलमाम वरील MCQs आनी लगूत्तर प्रश्नी येताथ। निशकर्ष गुण्यगारी न्यायालयां से अधिकारक्षेत्र आनी खटलेंची प्रकरिया न्यायव्यवस्थे साथी महत्वाची आहे। विशिष्ट गुण्यां साथी देशद्रोह, बदनामी, सरकारी अधिकारी खटला चालावने साथी सरकार किम्मा पीडित व्यक्तीची परवांगी आवश्यक अस्थे। जा ठिकानी गुणा घडला किम्मा त्याचे परिणाम जाले, त्या ठिकानी खटला चालावना जाऊषकतो। परदेशाथ भारतीय नागरिकाने केलेल्या गुण्यां साथी केंद्र सरकार ची परवांगी आवश्यक आहे। तुम्हाला यावर अधिक माहिती हवी असलियास, मी सराव प्रश्न, महत्वाचे केस काईदे किम्मा फ्लोचार्ग तयार करूशकतो।

क्रिमिनल प्रक्रिया संहिता - खटल्यांचे हस्तांतरण आणि न्यायालयीन अधिकारक्षेत्र

क्रिमिनल प्रक्रिया संहिता, 1973 नुसार खटल्यांचे हस्तांतरण आणि न्यायालयीन अधिकारक्षेत्र निश्चित करण्यासाठी विविध कलम आहेत.

महत्त्वाचे कलम आणि त्यांचा उपयोग

1. कलम 185:

- राज्य सरकार काही विशिष्ट गुन्ह्यांचे खटले ठराविक न्यायालयात चालवण्याचे निर्देश देऊ शकते.

2. कलम 186:

- जर दोन न्यायालये एका खटल्यावर दावा करत असतील, तर उच्च न्यायालयाला हा वाद सोडवण्याचा अधिकार आहे.

3. कलम 187:

- जर आरोपी वेगळ्या जिल्ह्यात सापडला, तर त्या जिल्ह्यातील न्यायालय त्याला ताब्यात घेऊ शकते आणि योग्य न्यायालयात सुपूर्द करू शकते.

4. कलम 188:

- जर भारतीय नागरिकाने परदेशात गुन्हा केला असेल, तर त्याचा खटला भारतात चालवण्यासाठी केंद्र सरकारची परवानगी आवश्यक आहे.

5. कलम 189:

- सर्वोच्च न्यायालयाला उच्च न्यायालयांमधील खटले हस्तांतरित करण्याचा अधिकार आहे, जर गुन्हा अनेक राज्यांना प्रभावित करत असेल.

6. कलम 190-199:

- न्यायालय ठरवते की ते गुन्हाची दखल घेऊ शकते की नाही.
- देशद्रोह, बदनामी आणि सरकारी अधिकाऱ्यांविरुद्धच्या खटल्यांसाठी सरकार किंवा संबंधित व्यक्तीची पूर्वपरवानगी आवश्यक असते.

महत्त्वाच्या न्यायनिर्णयांचा अभ्यास

- ललिता कुमारी वि. उत्तर प्रदेश सरकार (2013):** गंभीर गुन्ह्यांसाठी तक्रार नोंदवणे बंधनकारक आहे.
- स्टेट ऑफ महाराष्ट्र वि. सुखदेव सी (1992):** न्यायालयीन अधिकारक्षेत्र ठरवण्यासाठी महत्त्वाचा निकाल.

प्रश्नमंजुषा (MCQ)

प्रश्न 1: कलम 186 नुसार दोन न्यायालयांमध्ये अधिकारक्षेत्राचा वाद असेल तर कोण निर्णय घेते?

- ☒ A) उच्च न्यायालय
 - ☐ B) जिल्हा न्यायालय
 - ☐ C) पोलिस विभाग
 - ☐ D) स्थानिक प्रशासन
-

प्रश्न 2: कलम 188 नुसार भारतीय नागरिकाने परदेशात गुन्हा केला तर खटला भारतात चालवण्यासाठी कोणाची परवानगी आवश्यक आहे?

- ☒ A) केंद्र सरकार
 - ☐ B) उच्च न्यायालय
 - ☐ C) राज्य सरकार
 - ☐ D) स्थानिक पोलीस
-

प्रश्न 3: कलम 185 नुसार कोणाला विशिष्ट गुन्हांचे खटले ठराविक न्यायालयात पाठवण्याचा अधिकार आहे?

- ☒ A) राज्य सरकार
 - ☐ B) सुप्रीम कोर्ट
 - ☐ C) जिल्हा न्यायालय
 - ☐ D) आरोपी स्वतः
-

प्रश्न 4: कलम 189 नुसार सर्वोच्च न्यायालय कोणते अधिकार वापरू शकते?

- ☒ A) उच्च न्यायालयांमधील खटले हस्तांतरित करणे
- ☐ B) आरोपीला मुक्त करणे
- ☐ C) कोणत्याही गुन्हाचा निकाल देणे
- ☐ D) राज्य सरकारचे निर्णय रद्द करणे